

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صرف تحلیلی

(جلد دوم)

مؤلف:

محمد غلامپور

«تقريظ آية ... استاذ سيد ميرزا حسن صالحى»

بسمه تعالى

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين. محمد وآله الطاهرين، والعنة الدائمة على اعدائهم اجمعين.
بعد حمد و ستایش می کنم خدای تعالی را که مجموعه صرف را به وسیله جناب مستطاب آقای شیخ محمد غلامپور تهیه و جمع آوری شده است. استحکام و بقای قواعد صرف بسیار مفید است.

«تقريظ استاذ حجة الاسلام والمسلمين آقای شيخ محمد علي واعظی»

بسمه تعالى

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين. محمد وآله الطاهرين، والعنة الدائمة على اعدائهم اجمعين.
و بعد فان الفاضل المتقى آقای شيخ محمد غلامپور دامه بركاته، قد تعجب نفسه العاليه فى الجِدِّ و التاليف و التحقيق حول مسائل علم الصرف، و قد ألف كتابا جامعاً و اثرًا مفيداً، فى تبیین و تحليل المسائل و الضیغ لا استفادة الطلاب، و المرجو ان يجعل مورداً لافادة و الاستفادة انشاء ... تعالى.

و فقنا الله تعالى جميعاً لصالح الاعمال انه خير مسئول

محمد علي واعظی

شناسنامه کتاب

- نام کتاب: صرف تحلیلی - جلد دوم
- نویسنده: محمد غلامپور
- شمارگان: ۱۰۰۰
- نوبت و سال چاپ: اوّل - بهار ۱۳۸۴
- قطع: وزیری
- چاپ: دانش
- ناشر: نشر روح: خیابان ارم، تلفن ۷۷۴۱۶۳۹
- قیمت با جلد شومیز: ۲۰۰۰ تومان

منابع و مأخذ

۱. اقرب الموارد
۲. المنجد الطلاب
۳. المنجد، عربی به فارسی
۴. شرح تصریف تعلیقۀ مرحوم مدرس
۵. صرف کانیزی
۶. فرهنگ جامع بزرگ نوین
۷. قاموس قرآن، از سید علی قریشی
۸. قامون قرآن از فقیه دامغانی
۹. مفردات راغب
۱۰. واژه‌های قرآن از فقیه محمد رضایی

مقدمه اول

درود و سلام بی پایان خداوند بر ارواح طیبه رسولان الهی، بشیران و نذیران بشر برای رسیدن به سعادت ابدی، بالأخص خاتم آنان حضرت محمدین عبدالله ﷺ و خاندان پاک و معصوم ﷺ آن حضرت و رحمت و مغفرت خداوند بر رهروان راه رسالت.

به ویژه علما و دانشمندان و حکیمان و فلاسفه الهی و حافظان و کاتبان علوم اسلامی که وارثان به حق پیامبرانند.

و درود به روان پاک شهیدان اسلامی و مجاهدین شریعت نبوی و به روان تابناک امام خمینی رحمه الله امام شهدا و با آرزوی سلامتی و طول عمر و موفقیت برای رهبر عظیم الشأن انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه ای - حفظه الله تعالی -.

امید می داریم که آسمان رحمت و اسعه حق تبارک و تعالی باران امداد حضرت ولی عصر ارواحنا فداه را بر کشتزار دلهای سایرین الی الله بیاراند و این غنچه خدمتی را نیز که باغ آرزوی ما برآورده است بشکفاند!

اما کتاب حاضر که در دسترس شما قرار گرفته، «صرف تحلیلی» نام دارد که مقدمه است برای علم نحو و اصول و فقه و کلام و تفسیر و فلسفه و حکمت.^۱

۱. جلد اول این کتاب به سال ۱۳۸۰ شمسی چاپ شده است و این جلد (دوم) را که در پیش رو دارید ادامه جلد اول صرف تحلیلی می باشد.

مقدمه دوم

أحمدك اللهم على نعمك الوافية والطافك المتوالية، وأصلى على نبيك محمد خاتم الرسل والهادي إلى واضح السبل، وآله قادة الأمة ومعادن العلم والحكمة، ترتلها الحقب والأعوام من الآن إلى يوم القيامة.

طريق شناختن - راه به دست آوردن علم:

تحصيل علم بدون اسباب و شرایط امکان ندارد:

زیرا که علم بر دو قسم است: (۱) علم موهوبی، (۲) علم کسبی.

علم موهوبی آن است که خداوند عالم از روی لطف و احسان بر بنده خودش عطا می‌کند و علم کسبی، بدون اسباب و شرایط امکان پذیر نیست؛ زیرا که برای علم ناگزیر است.؟؟؟

(۳) مطلب:

اول: از استعداد و قابلیت

دوم: شرایط

سوم: عدم مانع

امام علی علیه السلام مراحل یادگیری علم را پنج مرحله می‌داند که به این شرح است:

«العلم لا يحصل إلا بخمسة أشياء: أولها بكثرة السؤال و الثاني بكثرة

الإشتغال، والثالث بتطهير الأفعال، والرابع بخدمة الرجال، والخامس الإستعانة بذی الجلال».

علم به دست نمی آید مگر به واسطه پنج چیز:
مرحله اول: پرسش و سؤال زیاد که اگر چه برای انسان سؤال قبیح است ولی در مورد علم سؤال کردن دارای ارزش و اعتبار است.
مرحله دوم: کثرت اشتغال یعنی مشغول شدن به مطالعه و مباحثه، چنانچه گفته اند: «الدرس حرف و تکراره الف» معنای آن این است که درس گرفتن یک حرف است و تکرار آن هزار دفعه است.
مرحله سوم: تطهیر الافعال است. دوری کردن از کارهای زشت است. از قبیل دروغ و تکبر و حسد و غیبت و لقمه حرام و غیره خود داری می شود.

مرحله چهارم: خدمت به مردم: حاصل اینکه اگر طالب علم می خواهد بهره ای از دانش برده باشد و به مقصودش نایل آید پس چه زیباست که فرمایش امیر المؤمنین را سر لوحه فعالیت های علمی خویش قرار دهد.
مرحله پنجم: طلب توفیق و یاری خواستن از خداوند برای بدست آوردن علم بیشتر که اگر لطف خداوند برای بنده نباشد به هیچ کمالی نمی رسد.

یعنی درخواست کردن هر شیء عیب است مگر درخواست نمودن علم.

در جای دیگر می فرماید: «العلم عزٌّ لا یدرک إلا بذلٍ»

یعنی: «علم عزیز و گرامی است و به دست نمی آید مگر به مشقت و زحمت».

همچنین فرمایش امیر المؤمنین (علیه السلام) در کتاب آداب المتعلمین ذکر شده است:

«كُلُّ مَنْ أَخْطَأَ طَرِيقَ الْعِلْمِ خَلَى وَ لَا يَنَالُ مَقْصِدَهُ».

یعنی هر کس که در راه علم وارد نشود گمراه می شود و به مقصودش نمی رسد.

تکسیه بر تقوا و دانش در طریقت کافری است

راهرو گر صد هنر دارد توکل بایدهش

حافظ

آن را که عیلم و دانش و تقوا مسلم است

هر جا قدم نهد قدمش خیر مقدم است

جاهل به روز فتنه ره خانه گم کند

عالم چراغ جسامه و چشم عالم است

کس را به مال و ولد نیست کمال فخر

از هر مقام، مرتبه علم اعظم است.

کریم

آدم از خاک و ملک از نور بود

سجده خاک از ملائک در بود

علم اسماء چون به او تعلیم شد

قابیل آن سجده و تعظیم شد

سمی کن تا علم را دارا شوی

تا جبار ائمه بخش شوی

عالم از عابد عزیزم افضل است

اوست عاقل لیک عالم اعقل است

پندهای جاویدان